

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola, Velká nad Veličkou, okres Hodonín

696 74 Velká nad Veličkou 461

Identifikátor školy: 600 003 531

Termín konání orientační inspekce: 19. - 21. březen 2003

Čj.:	1251035/03-11024
Signatura:	ol7kw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) je příspěvkovou organizací zřizovanou Jihomoravským krajem, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno. Jedná se o malou jednooborovou ZUŠ, která poskytuje základy hudebního vzdělání v přípravném, I. a II. stupni základního studia celkem 120 žákům. V rámci svých reálných personálních a materiálních možností a zájmu dětí vyučuje hře na klavír, akordeon, housle, kontrabas, cimbál, kytaru, zobcovou flétnu a klarinet.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve výuce hudebního oboru ZUŠ
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve výuce hudebního oboru ZUŠ
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve výuce vybraných předmětů hudebního oboru ZUŠ (hra na klavír, klarinet a hudební nauka)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a ve srovnání s obdobnými malými ZUŠ celkově příznivé. Výuku zajišťuje šest pedagogických pracovníků, z nichž pouze jedna učitelka, vyučující na poloviční pracovní úvazek, nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované příslušnou právní normou. Jenom zhruba 10% z vyučovaných hodin je tak vyučováno bez příslušné kvalifikace. Ředitel školy efektivně využívá vhodného složení učitelů z pohledu jejich nástrojové profilace. Při stanovení skladby úvazku respektuje odbornost jednotlivých pedagogů. V případě, kdy někteří učitelé vyučují z objektivních důvodů i hru na jiný, než vystudovaný nástroj, děje se tak po vzájemné dohodě a s přihlédnutím k jejich reálným možnostem a schopnostem.

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Při jeho vedení ředitel uplatňuje demokratický styl řízení, založený na dobré znalosti malého kolektivu. Má jasnou představu o dalším rozvoji školy. V oblasti výchovně vzdělávací usiluje (z důvodu velkého zájmu dětí) především o rozšíření stávajícího hudebního oboru a zřízení tanečního a výtvarného oboru. Tato snaha však naráží na stanovenou kapacitu školy, kterou se přes snahu a opatření učiněná ředitelem školy zatím nepodařilo zvýšit. Hlavní úkoly na tento školní rok jsou stanoveny v ročním plánu práce, který se zabývá především otázkami prezentace práce školy formou veřejných vystoupení žáků a učitelů ZUŠ a spolupráce s dalšími subjekty.

Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada. Projednává a schvaluje problematiku výchovně vzdělávací práce školy. Zabývá se hodnocením činnosti ZUŠ a ukládá úkoly z oblasti pedagogicko organizační. Z jejich jednání jsou vedeny přehledné zápisy obsahující relevantní informace o průběhu a závěrech jednání. Systém kontrolní činnosti vychází ze specifík práce ZUŠ a místních podmínek. Kontrola probíhá průběžně. Vedle plnění základních pracovních povinností zaměstnanců a vedení pedagogické dokumentace je plánována i kontrola kvality

výuky a jejich výsledků. Základním zdrojem informací o výsledcích vzdělávacího procesu jsou výkony žáků prezentované na třídních besídkách, školních koncertech, veřejných vystoupeních, komisionálních zkouškách a soutěžích ZUŠ. Hospitační činnost je rovněž dle zápisu v třídních knihách prováděna. Nejsou však o ní vedeny záznamy, které by dokládaly hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti.

Ředitel školy podporuje odborný růst učitelů. Umožňuje jejich účast na vzdělávacích akcích pořádaných akreditovanými vzdělávacími institucemi. Vzhledem k možnostem ZUŠ je však prioritní formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jejich samostudium a předávání zkušeností mezi jednotlivými učiteli, a to i z okolních ZUŠ. Rovněž skutečnost, že většina učitelů působí jako aktivní hráči v různých hudebních tělesech, se pozitivně promítá do jejich odborného růstu a pedagogické a umělecké kvality.

Kritéria hodnocení práce zaměstnanců školy jsou písemně zpracována a všichni zainteresovaní s nimi byli seznámeni. Jsou využívána jako nástroj pro stanovení nadtarifních složek mzdy.

Organizační struktura školy je popsána a graficky znázorněná v „Organizačním řádu Základní umělecké školy Velká nad Veličkou“. Vzhledem k málopočetnému sboru je jednoduchá, založená na funkci jediného řídicího pracovníka. Tento materiál spolu s platným Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení a „Vnitřním řádem ZUŠ“ vymezuje povinnosti, kompetence a práva pracovníků školy. Školní řád obsahuje pravidla studia ve škole. Výuka probíhá podle stabilních rozvrhů hodin. K potřebným informacím mají zaměstnanci a žáci školy přístup. Forma přenosu uvnitř ZUŠ se řídí aktuálností, rozsahem a obsahem informace (nástěnka, jednání pedagogické rady, operativní individuální projednání). Dobrá a bezprostřední informovanost rodičů o průběhu a výsledcích vzdělávání jejich dětí je zajištěna prostřednictvím žákovských knížek. Komplexnější informace jsou podávány na třídních schůzkách následujících po žákovských besídkách, na kterých vystupují všichni žáci školy a konají se nejméně dvakrát ročně

Celkově velmi dobré personální podmínky vytváří příznivé předpoklady pro kvalitní výchovně-vzdělávací práci školy.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní umělecká škola sídlí v rekonstruované, samostatně stojící jednopatrové budově. Vzhledem k počtu žáků a vyučovanému oboru zde má k dispozici odpovídající počet prostorných, pro potřeby výuky vhodně upravených a vybavených učeben i potřebné pracovní a sociální zázemí pro učitele a žáky. Protože budova nedisponuje sálem, je pro účely výuky, především souborové hry a interní školní vystoupení, využíván sál v blízkém Domě pečovatelské služby. Zde má škola pro svoji potřebu vyčleněnu dostatečně prostornou a vybavenou místnost, ve které je umístěno klavírní křídlo a cimbál.

Z hlediska funkčnosti a kulturnosti splňují všechny školní prostory estetické a psychohygienické podmínky vzdělávání v ZUŠ. Základní vybavení školy hudebními nástroji, učebními pomůckami a didaktickou technikou je zajištěno. Třídy jsou vedle funkčního nábytku vybaveny pianiny a dalšími vyučovanými hudebními nástroji. Některé z nich škola i žákům v případě zájmu zapůjčuje (housle, kytary). V učebně hudební nauky je k dispozici základní audiotechnika. Škola disponuje základním notovým materiálem, který je rozšiřován vlastním materiálem učitelů.

Materiálnímu zabezpečení výuky věnuje ředitel školy pozornost. Sleduje efektivitu využívání stávajících materiálních zdrojů. V rámci reálných finančních možností školy se snaží o postupné dovybavování ZUŠ, a tím i zkvalitňování podmínek výuky.

Vzhledem k realizované výuce jsou materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY V HUDEBNÍM OBORU ŠKOLY

Realizace vyučovaných oborů

Vyučovaný obor je v souladu se zařazením do sítě škol.

Ve sledované individuální výuce hry na klavír a dechové dřevěné nástroje je stanovená časová dotace v souladu s učebními plány a probíhá podle platných učebních osnov. Rovněž výuka hudební nauky je zabezpečena v požadovaném rozsahu od 1. do 5. ročníku a časové dotaci stanovené učebními plány ZUŠ. Přes snahu školy není možné z objektivních důvodů zabezpečit pravidelnou docházku všech žáků, kteří by se jí dle učebních plánů měli účastnit. Ze 72 dětí, které by měly výuku tohoto hudebně teoretického předmětu absolvovat, ji skutečně pravidelně navštěvuje 59. Zbývajících 13 žáků studuje individuálně formou domácí přípravy a konzultací s vyučujícími. Ze zadané učební látky jsou v pololetí a závěru školního roku přezkušováni a klasifikováni. Výuku předepsaného přiřazeného předmětu k individuální výuce hry na nástroj (komorní hra, hra v souboru, doprovod ...) škola v případě sledovaných nástrojů realizuje v omezené míře. Z 21 žáků výuky hry na dechové dřevěné nástroje a 21 žáků hry na klavír, kteří by měli komorní hru, hru v souboru, doprovod ... absolvovat, nachází uplatnění ve dvou školních souborech (smyčcovém a komorním) 6 dětí hrajících na dřevěné dechové nástroje a jeden klavírista.

Výuka je v souladu s platnými učebními plány a osnovami sledovaných předmětů v případě hlavního předmětu - hra na nástroj. V dalších povinných předmětech (hudební nauka a komorní hra, hra v souboru, doprovod ...) nejsou závazné učební dokumenty zcela naplňovány.

Povinná dokumentace školy je řádně vedena a průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Ředitel školy sleduje v rámci kontrolní činnosti naplňování učebních osnov a analyzuje zjištěné výsledky a přijímá potřebná opatření. Je si vědom nedostatečného plnění učebních plánů a hledá reálnou cestu k nápravě tohoto stavu.

Systém kontroly naplňování učebních plánů a osnov je funkční. Zatím však nebyla přijata dostatečně účinná opatření k odstranění nedostatků v oblasti plnění učebních plánů.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudebním oboru

Hra na klavír a klarinet

Ve škole působí pouze jedna vyučující, která nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Absence odborného vzdělání se u ní v hospitovaných hodinách projevila pouze částečně. Přestože je další výuka zabezpečena kvalifikovanými učiteli, většinou i s příslušnou nástrojovou profilací, i v jejich hodinách byly zaznamenány dílčí nedostatky v metodickém vedení žáků.

Menší důraz byl kladen na účinnou motivaci. Učitelé plně nevyužívali možnosti individuálního přístupu k žákům na základě jejich možností a schopností. Málo využívali pozitivní motivace formou pochvaly žáků při zvládnutí dílčích úkolů. Naopak pozitivní motivační stimulaci měly finální ukázky studovaných skladeb v podání pedagogů.

Obsahovou náplň výuky, která vychází z platných učebních osnov, mají vyučující rozpracovány ve většinou funkčních individuálních studijních plánech. Pouze u jednoho pedagoga byly plány zpracovány spíše formálně, bez stanovení výchovně-vzdělávacího cíle a metodického záměru vyučujícího. Obsah a průběh vlastní výuky měli učitelé většinou dobře promyšlený.

Výuka byla po organizační stránce dobře zajištěna. Formy a metody práce měly převážně standardní podobu. Žáci se nejprve rozehráli na stupnicích a akordech, dále následovaly etudy či technická cvičení a v závěru přednesová skladba. Ve **hře na klavír** učitelé dbali na dodržování notového zápisu, vyžadovali dynamické rozdíly a metodicky vedli žáky, jak postupovat při domácí přípravě. Nebyli však dostatečně důslední při vedení žáků k uvolněnému postavení ruky. Ve výuce **hry na klarinet** vyžadoval učitel hru plným a kultivovaným tónem. Dbal na intonační přesnost a rychlou prstovou výměnu. I když bylo patrné, že vyučující u žáků klade důraz na dechovou oporu a uvolněný postoj, plnění pokynů důsledně nekontroloval.

Aby nedocházelo k psychickému a zejména u dechových nástrojů k fyzickému přetěžování žáků, učitelé vhodně zařazovali relaxační chvilky. Z metodického hlediska je dobré, že někteří žáci (zejména nižší ročníky) mají dvakrát v týdnu půlenou lekci.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla přirozená, vzhledem k charakteru výuky se převážně pohybovala v neverbální oblasti. Materiální podpora výuky byla dobrá. Ve výuce na dechové nástroje doprovázel učitel lehké přednesové skladby na klavír. Bylo však opomíjeno využívání zrcadla, ve kterém by si žáci ověřovali postojové návyky a nátiskovou fixaci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hra na klavír a klarinet měly celkově průměrnou úroveň.

Hudební nauka

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujícího měla příznivý vliv na kvalitu a výsledky sledované výuky, která byla po odborné stránce správně a efektivně vedena.

V úvodu i průběhu výuky byla zřejmá snaha učitele probudit a zejména udržet zájem žáků o hudebně-teoretické poznatky. Průběžné opakování získaných vědomostí a jejich rozšiřování o nové informace mělo příznivý vliv na dlouhodobější fixaci učiva.

Hodiny se vyznačovaly promyšlenou přípravou. Jejich organizace a skladba měly zažitý průběh a pevný řád. Na začátku hospitovaných hodin proběhlo krátké přezkoušení teoretických znalostí žáků a na ně navazovala nová učební látka, kterou vyučující dostatečným způsobem vysvětlil. Pro lepší pochopení učiva volil názorné ukázky a v případě potřeby poskytoval žákům pomoc. Praktickým provedením několika cvičení, které si žáci připravili v domácí

přípravě, si ověřil jejich rytmické dovednosti. Přestože ve formách a metodách práce převažoval frontální způsob výuky, nízký počet žáků ve vyučované skupině umožňoval individuální přístup k dětem na základě jejich potřeb. Žáci se aktivně zapojovali a prokazovali velmi dobré teoretické znalosti. V závěru hodiny byla učební látka krátce shrnuta.

Komunikace mezi učitelem a žáky byla dobrá. V hodinách vládla klidná pracovní atmosféra, byl pozorován přátelský vztah mezi vyučujícím a dětmi. Relaxační chvilku, která byla spíše v závěru vyučování, vyplnil učitel zpěvem lidových písní za jeho doprovodu na klavír. Pro názorné ukázky byla ve výuce funkčně využita audiotechnika a rytmická cvičení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v kolektivním předmětu hudební nauka měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola sleduje a průběžně hodnotí výsledky výchovně-vzdělávací práce. Pro vnitřní evaluaci slouží funkční nástroje běžně využívané na tomto typu školy. Jedná se především o sledování a hodnocení výkonů žáků při třídních přehrávkách, komisionálních postupových zkouškách, soutěžích, veřejných vystoupeních a koncertech. Výsledky výuky jsou analyzovány a vyhodnocovány. Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáků je na programu jednání pedagogické rady. Na základě analýzy jsou přijímána konkrétní opatření.

Škola sleduje a hodnotí průběh i dosahované výsledky učení žáků, provádí analýzu zjištěného stavu a přijímá konkrétní opatření.

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech hudebního oboru měly velmi dobrou úroveň v kolektivní výuce hudební nauky. V individuální výuce hry na sledované nástroje byla zaznamenána pozitiva a negativa zhruba v rovnováze. Kvalita vzdělávání a výchovy byla hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s dokladem o zařazení do sítě škol.
- Tím, že škola vyučuje v letošním školním roce 120 žáků, je překročena kapacita školy stanovená v aktuálním rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol o 20 žáků. V rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol ze dne 16. 1. 2003, ovšem s účinností od 1. 9. 2003, je kapacita školy povýšena na 120 žáků.
- V místě svého působení zastává ZUŠ funkci důležité výchovně-vzdělávací instituce. Počet zájemců o výuku převyšuje její kapacitní možnosti. Škola je otevřená veřejnosti, spolupracuje s dalšími subjekty. Prezентuje výsledky práce učitelů a žáků řadou koncertů a vystoupení, na dalších kulturních akcích se aktivně podílí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje ze dne 13. září 2001 č.j. 25/64
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 11327/2002-21 s účinností od 13. 9. 2001
3. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 32 553/2002-21 s účinností od 1. 9. 2003

4. Výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15.10. 2002
5. Třídní knihy pro individuální i skupinovou výuku v hospitované výuce
6. Katalogové listy o průběhu studia v hospitované výuce
7. Rozvrh hodin hospitovaných učitelů
8. Výkazy žáků a vyučovaných hodin
9. Protokoly o komisionálních zkouškách
10. Záznamy o jednání pedagogické rady
11. Školní řád
12. Organizační řád Základní umělecké školy Velká nad Veličkou
13. Vnitřní řád Základní umělecké školy Velká nad Veličkou
14. Roční plán práce školy
15. Kriteria pro hodnocení pracovníků
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002

ZÁVĚR

Personální zabezpečení vzdělávání a výchovy je z hlediska plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti ve srovnání s obdobnými malými ZUŠ příznivé. Zhruba devadesát procent výuky probíhá pod vedením kvalifikovaných učitelů, ve většině případů i s příslušnou nástrojovou profilací. Pedagogický sbor je stabilizovaný. Při řízení malého pracovního kolektivu ředitel školy staví na dobrých mezilidských vztazích a vzájemném respektování. Vytváří učitelům dobré podmínky pro výchovně-vzdělávací práci. Motivuje je k osobní angažovanosti a aktivitě.

Materiálně-technické zázemí základní umělecké školy je vzhledem k potřebám realizované výuky odpovídajícím způsobem zabezpečeno a pro výchovně-vzdělávací činnost promyšleně využíváno. Prostory budovy ZUŠ, doplněné díky vstřícnosti obce možnostmi pravidelného využívání velké místnosti v sousedním Domě pečovatelské služby jako sálu, poskytují vzhledem k počtu žáků dostatek vhodných a pro výuku funkčně a esteticky uzpůsobených učeben. Rovněž vybavení školy hudebními nástroji a potřebnými pomůckami je vzhledem ke vzdělávacímu programu školy a jejím potřebám dostatečné.

Učební plány a osnovy jsou školou naplňovány ve výuce hlavního předmětu – hra na nástroj. V zabezpečení výuky přidružených povinných předmětů – hudební nauka a komorní hra, hra v souboru, doprovod ..., byly zjištěny nedostatky, které se vyskytují v různém rozsahu u většiny ZUŠ.

Kvalitní výuka s celkově výraznou převahou kladů a dobrými výsledky výchovně-vzdělávací práce byla sledována především v kolektivní výuce hudební nauky. Dílčí negativní zjištění, zejména v metodické stránce výuky, byla zaznamenána v některých hodinách individuální výuky hry na nástroj. Tyto méně závažné nedostatky však byly vyváženy pozitivními zjištěními a celkovou úroveň výuky výrazněji nesnížily.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis	Razítko
Vedoucí týmu	PaedDr. Jiří Kachlík	Jiří Kachlík, v.r.	
Člen týmu	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner, v.r.	

Ve Vyškově dne 5. dubna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy 11. 4. 2003

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis	Razítko
Ivan Králík, ředitel školy	Ivan Králík, v.r.	

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-04-23	1053
Zřizovatel	2003-04-23	1053

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	nebyly vzneseny